

[Ministeren for offentlige Arbejder.]

nembrudt i et saadant Omfang, at der dannedes en virkelig Kanal, blev Udnyttelsen af de lave Arealer langs Fjorden meget usikker, ligesom Fiskeriet i Overgangstiden mellem Ferskvandstilstanden og Saltvandstilstanden blev ødelagt. Saltvandstilstanden i sig selv var ikke uden Fordele, idet der med det salte Vands Indtrængen i Løbet af nogen Tid skabtes et Fiskeri af vigtige Saltvandsfisk, og desuden aabnedes Adgang til Søfart gennem Kanalen.

I det 17de Aarhundrede fandtes en forholdsvis bred sammenhængende Tange, som ind imod Limfjorden bestod af Agerland og Enge, der beskyttedes mod Vesterhavet af en høj Klitrække, som kun med lange Mellemrum blev gennembrudt. Disse gode Forhold ændredes i Begyndelsen af det 18de Aarhundrede, idet en Række Oversvømmelser efterhaanden gjorde større og større Dele af Tangen ubeboelige, og denne Udvikling fortsattes op gennem Aarhundredet, uden at der dog var Tale om noget egentligt Gennembrud af Tangen; Vejen mellem Thisted og Ringkøbing førte saaledes stadig over Tangen, og man ansaa denne Forbindelse for at være saa paalidelig, at man i Begyndelsen af det 19de Aarhundrede paabegyndte en Grundforbedring af Vejen.

Da indtraf Natten mellem den 3. og 4. Februar 1825 en voldsom Stormflod, under hvilken Havet strømmede ind over Tangen paa et stort Antal Steder, Klitterne rasedes, og den i Tidens Løb tyndslidte Tange gennembrødes — formentlig paa flere Steder. Beboerne, der allerede i det foregaaende Aarhundrede var begyndt at forlade de ved Stormflod og Sandflugt ødelagte Egne, forlod nu i stort Tal Tangen. Om Efteraaret samme Aar indtraf flere Stormfloder, under hvilke Tangen atter gennembrødes. De fleste af disse Gennembrud lukkedes snart igen, men den største af Kanalerne — Agger Kanal — holdt sig aaben og tiltog i Dimensioner, saaledes at den i 1834 kunde besjles. Ved en ny Stormflod i 1839 forøgedes Agger-Kanalens Dimensioner yderligere, hvorefter den passeredes af et stadigt voksende Antal Skibe, og der oprettedes en regelmæssig Dampskibsforbindelse paa England gennem Kanalen. Dette varede dog kun kort, idet Løbet allerede omkring 1860

begyndte at sande til, hvorefter omtrent hele Skibsfarten standsede. Imidlertid indtraf i 1862 en ny Stormflod, der dannede to nye Kanaler, af hvilke den sydlige, umiddelbart Nord for Thyborøn, udvidede sig saaledes, at Sejladsen i 1868 kunde genoptages gennem denne — den endnu eksisterende Thyborøn Kanal. De øvrige Kanaler lukkedes efterhaanden. Sidst lukkedes Agger-Kanalen i 1875, og siden dette Tidspunkt har Thyborøn Kanal været den eneste Forbindelse mellem Vesterhavet og Nissum Bredning, bortset fra de til Tider fremkomne Havrendinger, hvorved forstaas Overskyllinger under Storm, der vel danner Render i Tangerne, men ikke egentlige Kanaler.

Som nævnt skyldtes de paa Limfjordstangerne skete Ødelæggelser først og fremmest, at Tangerne var slidt smalle ved Havets Angreb, idet deres vestlige Kyst var rykket tilbage i Lighed med, hvad der i større eller mindre Grad finder Sted paa saa godt som hele Jyllands Vestkyst. Den største med Vished kendte Tilbagerykning i historisk Tid er foregaaet i Nærheden af Byen Agger. Der haves her Beretning om, at „By“ efter „By“ i denne Egn er forladt og faldet i Havet. Tilbagerykningshastigheden paa dette Sted kendes ret nøjagtigt for Tidsrummet fra 1695 til 1838, idet det opgives, at Agger Kirke paa det førstnævnte Tidspunkt laa 1 000 Alen, altsaa 630 m, fra Kysten, og det vides, at de sidste Rester af Kirken faldt i Havet i 1838, hvilket i det nævnte Tidsrum giver en gennemsnitlig Tilbagerykning paa godt $4\frac{1}{2}$ m om Aaret.

For at hindre, at Havet under Storm overskyllede Tangerne, paabegyndte Regeringen allerede i 1840 at opføre Diger til Værn for de tilbageblevne Beboere. Man blev dog klar over, at denne Foranstaltning ikke i Længden kunde yde fornøden Beskyttelse, bl. a. fordi Digerens Forland stadig blev bortskaaret af Havet, og efter at en ny Stormflod i Aaret 1873 havde foraarsaget store Ødelæggelser paa Tangerne, besluttede Indenrigsministeren under Hensyn til, at Landtangernes Bevarelse ikke alene har Betydning for Beboerne paa Stedet, men ogsaa „er af uberegnelig Vigtighed“ for en stor Del af Limfjordsbassinet og de til dette grænsende Egne, at nedsætte en Kommission, der dels skulde tage under Overvejelse, om den gradvise Fremrykning af Havet paa